

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาความร่วมมือเพื่อรองรับการเติบโตการท่องเที่ยวชายแดน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการพัฒนาเมืองหนองคาย ตลอดจนพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องในการรองรับการขยายตัวของเมืองในทิศทางต่างๆ โดยเฉพาะบทบาทการเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน ได้ข้อสรุปว่า แนวทางการพัฒนาเมืองหนองคายควรมีแนวทางการพัฒนาให้เป็น "ประตูสู่อินโดจีน" ของการท่องเที่ยวสู่ประเทศลาว เวียดนาม และทางใต้ของจีน โดยจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยว ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยสาระสำคัญของนโยบายประกอบด้วย

- การกำหนดให้มีการประสานความร่วมมือกับกลุ่มอาเซียน อินโดจีน พม่า และจีน เพื่อพัฒนาให้ภูมิภาคเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในเอเชียและแปซิฟิก
- การสนับสนุนการพัฒนาโครงข่ายบริการพื้นฐานให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนและอินโดจีน
- การกำหนดเป้าหมายให้มีการเดินทางท่องเที่ยวสู่ภูมิภาคต่างๆ มากขึ้น

สืบเนื่องจากเมืองหนองคายมีลักษณะพิเศษกว่าเมืองอื่นๆ ในส่วนที่มีอาณาเขตพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สปป.ลาว ทำให้เมืองหนองคายมีการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างจากเมืองอื่นๆ

5.1 ลักษณะพิเศษบางประการของเมืองหนองคาย

ในการทำความเข้าใจ และการวิเคราะห์ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางการพัฒนา จำเป็นจะต้องเข้าใจในลักษณะพิเศษของเมืองชายแดนที่มีความแตกต่างไปจากเมืองอื่นๆ ดังนี้ (โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อปรับปรุงเมืองชายแดนทางการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย . 2540)

1. เมืองชายแดนจะเปรียบเสมือนประตูทางบก หรือทางน้ำของประเทศและเมืองชายแดนที่มีจุดผ่านแดนดังกล่าว จะทำหน้าที่เป็นประตูการค้าทางบกหรือทางน้ำระหว่างประเทศ แต่จะไม่พบลักษณะพิเศษเช่นนี้กับการคมนาคมทางอากาศ เพราะการตั้งสนามบินนานาชาติไม่จำเป็นต้องขึ้นกับความเป็นเมืองชายแดน ซึ่งลักษณะดังกล่าว จะพบในหลายๆ เมืองในประเทศไทย รวมถึงหนองคายซึ่ง เป็นประตูสู่ภูมิภาคอินโดจีนด้วย

2. เมืองชายแดน เป็นเมืองที่มีการค้าระหว่างชายแดน มีการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่เสียภาษีหรือเสียภาษี การเป็นเมืองการค้าชายแดนทำให้ต้องมีการติดต่อกับเมืองอื่นๆ ดังนั้นเมืองชายแดนจึงมักจะมีการเคลื่อนไหวทางธุรกิจการค้ามากกว่าเมืองทั่ว ๆ ไป และเศรษฐกิจของเมืองชายแดนมัก

จะขึ้นอยู่กับการค้าระหว่างประเทศ เช่น ด้านชายแดนประเทศไทย ที่ติดต่อกับเพื่อนบ้านอย่างประเทศพม่า ลาว กัมพูชา โดยเฉพาะลักษณะดังกล่าวนี้ จะพบได้ในเมืองหนองคาย เช่นกัน

3. เมืองชายแดนเป็นเมืองที่มีการผสมผสานทางวัฒนธรรม เช่น ภาษาพูด ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่าง ๆ อาหารการกิน ทำให้มีความหลากหลายของวัฒนธรรมที่เป็นจุดสนใจ เป็นสัญลักษณ์ของเมืองชายแดนดังกล่าว เมืองหนองคายก็มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจมากมาย เช่น การแต่งกาย ภาษาพูด อาหารพื้นเมือง และประเพณีต่างๆ เป็นต้น

4. เมืองชายแดน เป็นเมืองที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน แต่โดยส่วนใหญ่การเคลื่อนย้ายของแรงงานมักขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างค่าแรงของทั้ง 2 ประเทศ เช่น แรงงานพม่า ลาว หรือเขมร เข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย เพราะอัตราค่าจ้างแรงงานสูงกว่าและหางานได้ง่ายกว่า สำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในเมืองหนองคาย มีปรากฏในลักษณะระของแรงงานไทยที่มีฝีมือ เข้าไปทำงานใน สปป.ลาว เพราะ สปป.ลาว ยังขาดทักษะการพัฒนาทางด้านแรงงาน อีกทั้งยังต้องพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมนานาประเทศ จึงเป็นสาเหตุให้ต้องพึ่งพาแรงงานที่มีฝีมือจากฝั่งไทย

5. เมืองชายแดนมักมีโอกาที่จะเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงกฎหมาย เช่น การเลี้ยงภาษีศุลกากร การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้ายาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ ซึ่งมักจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ยากแก่การวางแผนพัฒนา และปรับปรุงเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการเลี้ยงภาษีศุลกากรในเขตเมืองหนองคาย โดยส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอินโดจีนจากฝั่ง สปป.ลาว ไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้ รวมถึงสินค้าชนิดอื่นๆ ที่ได้รับความนิยมจากฝั่งไทย ในด้านยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ มีปรากฏในข้อหาไม่ร้ายแรง เทียบเท่าในเขตแนวชายแดนแถบภาคเหนือของประเทศไทย และในส่วนของ การหลบหนีเข้าเมืองในเขตเมืองหนองคาย ส่วนใหญ่จะเป็นชาวเขาที่ข้ามมายังฝั่งไทยโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่เมื่อทางการได้ว่ากล่าวตักเตือน ก็ได้กลับไปยังถิ่นฐานเดิม ในส่วนของประชากรทั่วไป เนื่องจากมีอาณาเขตติดกันเป็นแนวลำน้ำโขง การตรวจตราอย่างเข้มงวดเป็นไปได้ค่อนข้างยากลำบาก การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยังปรากฏให้เห็นอยู่เนืองๆ แต่ก็มีได้มาตั้งถิ่นฐานในฝั่งไทย จะเป็นเพียงการลักลอบเข้ามาซื้อขายขนส่ง สินค้า มากกว่าวัตถุประสงค์อื่นๆ

กล่าวโดยสรุป การเป็นเมืองชายแดนนั้นฐานะทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมมักจะมีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิด เมื่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศเพื่อนบ้านในด้านต่างๆ เช่น ความไม่สงบตามแนวชายแดน นโยบายทางเศรษฐกิจ และนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฯลฯ ก็จะมีส่งผลกระทบต่อเมืองชายแดน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เหมือนอย่างเมืองหนองคาย ดังที่ยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้น

5.2 ปัญหาที่สำคัญของเมืองหนองคาย

ในการพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยวชายแดน จำเป็นจะต้องรู้ถึงปัญหาด้านการพัฒนาเมืองหนองคายควบคู่กันไปด้วย เพื่อที่จะให้การดำเนินการแก้ปัญหาการท่องเที่ยวชายแดน สามารถกระทำไปพร้อมๆ กับการท่องเที่ยวชายแดน ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

1. ปัญหาการใช้ที่ดิน

จากการศึกษาพบว่า มีการกระจุกตัวอย่างหนาแน่นของกิจกรรมหลักประเภทต่างๆ ริมนนสายหลักสำคัญของเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ของเมืองหนองคาย ที่มีลักษณะทอดตัวยาวตามลำน้ำโขง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อันได้แก่ การขยายตัวของโรงแรม คอนโดมิเนียม ทดแทนที่อยู่อาศัยริมน้ำ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว บริเวณถนนมีชัย กิจกรรมปัมน้ำมัน บนถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 หนองคาย-อุดรธานี เป็นต้น

2. ปัญหาการสูญเสียพื้นที่เมือง อันมีสาเหตุมาจากการกัดเซาะของแม่น้ำโขง อันเนื่องมาจากที่ตั้งของเมืองอยู่บริเวณคูกน้ำ ซึ่งทำให้รับแนวกระแสน้ำที่ไหลแรง เป็นสาเหตุให้ตลิ่งพัง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการสูญเสียพื้นที่เมือง ดังที่เคยกล่าวไว้แล้วในตอนต้น ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณส่วนหนึ่งในการสร้างเขื่อนกันตลิ่งพัง เพื่อป้องกันการสูญเสียพื้นที่เมือง ในปัจจุบันการก่อสร้างได้ดำเนินการแล้วเสร็จในเพียงบางส่วนเท่านั้น

3. ปัญหาการจราจรและการเข้าถึงพื้นที่บริเวณริมฝั่งโขง เนื่องมาจากบริเวณริมฝั่งโขงของเมืองหนองคาย หนาแน่นไปด้วยกิจกรรมทางการค้า อันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของเมืองหนองคาย อีกทั้งความกว้างของแนวดถนนบริเวณดังกล่าวแคบ โดยมีความกว้างของถนนไม่ถึง 2 ช่องทางจราจร เพราะฉะนั้นจึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา และส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเมือง และส่งผลกระทบในด้านลบแก่ภาพลักษณ์โดยรวมของเมืองหนองคาย

4. ปัญหาการขาดการควบคุมเมือง อันได้แก่ การแออัดของร้านค้าบริเวณตลาดท่าเสด็จริมฝั่งโขง และที่พักรถโดยสารบริเวณริมน้ำโขง ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม การบุกรุกพื้นที่ริมน้ำ

5. ปัญหาน้ำท่วมขัง และขาดการระบายน้ำในพื้นที่ เนื่องจากลักษณะที่ตั้งทางด้านกายภาพเป็นที่ราบต่ำ และถูกปิดกั้นด้วยถนนผนังชลประทาน และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ในช่วงหน้าฝนและฤดูน้ำหลากมีน้ำเอ่อล้นจากตลิ่งลำน้ำโขง ประกอบกับฝนตกหนัก ไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังเป็นประจำ

6. ปัญหาการสูญเสียทัศนียภาพริมฝั่งแม่น้ำโขง อันเนื่องมาจากอาคารสูงประเภทต่างๆ เกิดขึ้นบนพื้นที่ริมฝั่งน้ำโขง บดบังทัศนียภาพที่สวยงาม อันเป็นสัญลักษณ์ของเมืองหนองคาย

7. ปัญหาการควบคุมมลภาวะและบำบัดน้ำเสียของอาคารขนาดใหญ่ แพอาหาร ตลอดจนบ้านเรือนบริเวณริมแม่น้ำ ก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำโขง เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางน้ำ

8. ปัญหาการขยายตัวของเมืองหนองคายที่ไร้ทิศทาง ก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองในการเสริมสร้างระบบโครงข่ายพื้นฐาน เพื่อรองรับชุมชนใหม่ ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางเมืองมากเกินไป รวมถึงปริมาณการจราจรที่เพิ่มแออัดมากขึ้นในถนนสายต่างๆ จากการเดินทางเข้าสู่เมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนหมายเลข 2 (หนองคาย-อุดรธานี) ซึ่งเป็นถนนสายหลักในระดับประเทศด้วย

9. ปัญหาการเชื่อมโยงระหว่างสถานที่พักแรมของนักท่องเที่ยว ที่ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง กับด่านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ไม่สามารถกระทำได้โดยตรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการจราจรบริเวณทางแยกถนนแก้ววรุฒิ กับถนนเชื่อมระหว่างสะพานมิตรภาพไทยลาว และถนนฝั่งชลประทาน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดได้ในอนาคต

10. ปัญหาการขาดการอนุรักษ์และฟื้นฟูเมือง สืบเนื่องมาจากเมืองหนองคายมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ยังผลให้อาคารที่พักอาศัยในอดีต ที่มีลักษณะสวยงามแปลกตาแก่ผู้พบเห็นในลักษณะศิลปะผสมผสานแบบฝรั่งเศสถูกทำลายไป ไม่สามารถอนุรักษ์ไว้เป็นย่านเมืองเก่าที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เอาไว้ได้

11. ปัญหาความไม่มั่นคง เนื่องจากภัยธรรมชาติ น้ำในลำน้ำโขงไหลบ่าท่วมบ้านเรือนราษฎรเป็นประจำ รวมถึงการกัดเซาะตลิ่งของน้ำในแม่น้ำโขง

12. ปัญหาทางด้านผังเมืองมีอาณาเขตมิได้ครอบคลุมสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ยังผลการปรับโครงสร้างคมนาคม ตลอดจนปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ไม่สามารถกระทำได้อย่างเหมาะสม เพื่อรองรับผลกระทบจากการขยายตัวด้านต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว

นอกจากนี้ยังคงมีปัญห่อื่นๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาเมืองอีกหลายปัญหา แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นก็พอจะสรุปภาพปัญหาโดยรวมได้ดังนี้

- ปัญหาการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม
- ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของการจราจรภายในชุมชน
- ปัญหาด้านกายภาพ

5.3 สรุปปัญหาของเมืองที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จากปัญหาเมืองหนองคายข้างต้น จะเห็นได้ว่าเมื่อเมืองมีปัญหา ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมือง ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ประชากรในเขตเมือง และรวมถึงการท่องเที่ยวชายแดน อย่างเช่นเมืองหนองคายด้วย ซึ่งปัญหาด้านการท่องเที่ยวชายแดนดังกล่าวพอจะสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาการแออัดของชุมชนบริเวณตลาดอินโดจีน (ตลาดท่าเสด็จ)

ตลาดอินโดจีน ตั้งอยู่บริเวณใกล้ท่าเรือข้ามฟากท่าเสด็จ ตำบลในเมือง จากการสำรวจพบว่า มีร้านค้าอยู่ประมาณ 40-50 ร้าน ไม่รวมหาบเร่แผงลอย ที่นับได้ประมาณ 35-50 ร้าน ขึ้นอยู่กับช่วงหน้าเทศกาล ถ้าเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในเมืองมาก จะมีจำนวนหาบเร่แผงลอยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ลักษณะทางกายภาพของตลาดจะเป็นพื้นคอนกรีต มีถนนขนาด 1 ช่องจราจรผ่านกลางตลาด โดยมีร้านค้าอยู่บริเวณ 2 ฟากถนน โดยที่ร้านค้าด้านหนึ่งมีด้านหลังติดกับริมแม่น้ำโขง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นที่ตั้งของร้านอาหารพื้นเมืองที่ยึดเอาบรรยากาศริมฝั่งโขงเป็นจุดขายแก่บรรดานักท่องเที่ยว ในการลิ้มลองอาหารพื้นเมืองควบคู่กันไป

ทางเข้าออกของตลาดอินโดจีน ส่วนใหญ่คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมักนิยมใช้เส้นทางถนนมีชัยและซอยวัดศรีสะเกษ โดยนักท่องเที่ยวจะนิยมจอดรถในวัดศรีเมืองและวัดศรีคุณเมือง และบริเวณซอยวัดศรีสะเกษ (ในอดีตจะจอดบริเวณถนนเลียบริมโขง) การเข้าถึงตัวตลาดจะใช้การเดินเท้า ในช่วงหน้าเทศกาลการจราจรจะติดขัดในบริเวณถนนมีชัยและซอยต่างๆ ที่เข้าสู่ตลาดอินโดจีน เนื่องจากถนนแคบและการแออัดของร้านค้า

สภาพปัญหา

- ตลาดมีขนาดเล็ก ไม่พอเพียงแก่พ่อค้าแม่ค้าและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความแออัดของพื้นที่
- การเข้าถึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะถนนแคบ ในบางช่วงผิวถนนมีความกว้างเพียง 1 ช่องจราจร ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด อีกทั้งยังขาดที่จอดรถยนต์ของนักท่องเที่ยว ในอนาคตหากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องจัดหาสถานที่จอดรถเพิ่มขึ้น
- ขาดความเป็นระเบียบของร้านค้า เนื่องจากหาบเร่แผงลอยบนทางเท้า และผิวถนนที่แคบเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ก็ยังมีปัญหาเพิ่มมากยิ่งขึ้นไปอีก
- การบุกรุกของพื้นที่ริมน้ำเริ่มปรากฏ บริเวณตลาดสินค้าอินโดจีนท่าเสด็จ โดยจะเป็นการบุกรุกโดยการต่อเติมพื้นที่ใช้สอยของส่วนร้านค้า ที่มีด้านหลังอยู่ติดริมน้ำโขง มีให้พบเห็นประปรายไม่มากนัก ในอนาคตหากปล่อยปละละเลยอาจทำให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ริมน้ำเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายอย่างตามมา

การแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

- การปรับปรุงพื้นที่ตลาดอินโดจีน ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย ในระยะที่ผ่านมาทางราชการได้พยายามแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอด แต่ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ประกอบการค้าขายในพื้นที่ หากในอนาคตมีการขยายตัวของการท่องเที่ยวมากขึ้น ควรมีการปรับปรุงขยายตลาดให้มีอาคารถาวร พอเพียงแก่บรรดาผู้ประกอบการตลอดจนผู้มาใช้บริการ

- การจัดระเบียบของร้านค้า โดยปกติทางเทศบาลจะขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการค้า แต่จะไม่สามารถควบคุมได้ในช่วงเทศกาลท่องเที่ยว สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ร้านค้าไม่เป็นระเบียบคือร้านค้ามีสภาพเก่าแก่และทรุดโทรม การปรับปรุงและรื้อถอนเป็นไปได้ยาก ทางเทศบาลจึงเน้นหนักในเรื่องการรักษาความสะอาด เพื่อจะช่วยลดปัญหาความไม่เป็นระเบียบของตลาดลงได้ส่วนหนึ่ง

- การบุกเบิกพื้นที่ริมน้ำของร้านค้าบริเวณตลาดอินโดจีนท่าเสด็จ แม้จะมีปรากฏไม่มาก แต่ก็ทำให้ทัศนียภาพของลำน้ำโขงสูญเสียไป ปัญหาดังกล่าวจะแก้ไขได้เมื่อมีการปรับปรุงตลาดแล้ว สืบเนื่องจากการบุกเบิกพื้นที่ริมน้ำมีสาเหตุมาจากการใช้พื้นที่ของพ่อค้าแม่ค้า ดังนั้นการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งน่าจะแก้ปัญหาการบุกเบิกพื้นที่ริมน้ำได้

2) ปัญหาความเสื่อมโทรมของท่าเรือข้ามฟากและจุดชมวิริมฝั่งโขง

- ท่าเรือข้ามฟาก

ท่าเสด็จเป็นท่าเรือตั้งอยู่บริเวณริมถนนเลียบริมโขง ในเขตชุมชนเมืองหนองคายใช้ข้ามไป-มา ระหว่างไทยและ สปป.ลาวมาเป็นเวลาช้านาน แม้ในปัจจุบันจะลดความสำคัญลงเพราะมีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แต่ก็ยังมีผู้มาใช้บริการข้ามฟากทั้งชาวไทยและชาวลาว รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการล่องเรือในลำน้ำโขง

ลักษณะทางกายภาพของท่าเรือ เป็นอาคารชั้นเดียว มีบันไดขึ้นลงระหว่างท่าเรือและโป๊ะเทียบเรือ เป็นปูนซีเมนต์ มีโป๊ะเหล็กสภาพเก่าเป็นสนิมและชำรุดอยู่หน้าบันได เพื่อให้เรือสามารถเทียบท่าได้อย่างสะดวก

สภาพปัญหา

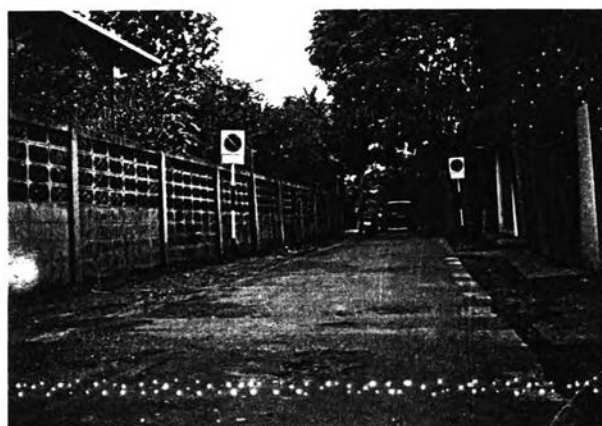
บันไดขึ้นลงท่าเรือมีสภาพเก่าทรุดโทรม ไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยสำหรับผู้โดยสาร รวมทั้งบันไดไม่สามารถทอดตัวลงไปได้ถึงโป๊ะเหล็ก เพราะความต่างของระดับน้ำในแม่น้ำโขงในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้งมีมาก โดยบางปีความต่างของระดับน้ำมีมากถึง 2 เมตร ส่วนตัวอาคารของท่าเรือที่เป็นจุดผ่านแดนของประชาชนทั้ง 2 ประเทศ ตัวอาคารมีสภาพเก่าและชำรุด มีฝนรั่วในบางจุด เมื่อเวลาฝนตกพื้นอาคารสกปรกไม่สะอาดและทรุดตัวในบางจุด อีกทั้งไม่มีบริการห้องสุขา และเก้าอี้สำหรับนั่งพักรอบริการเรือโดยสารข้ามฟากอย่างพอเพียง

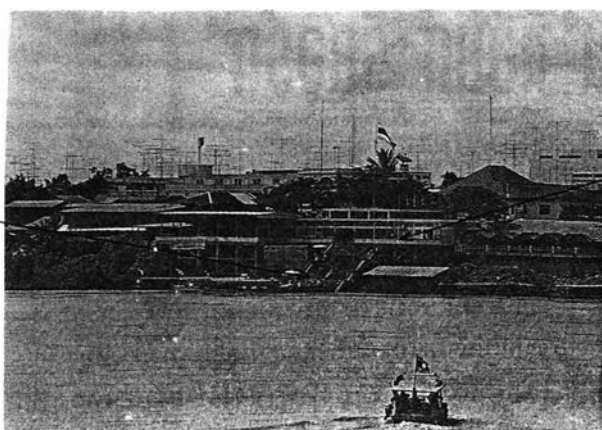
ภาพที่ 5.1
แสดงปัญหาการแออัดของชุมชนบริเวณ
ตลาดท่าเสด็จ
(ที่มา : จากการสำรวจ)

ภาพที่ 5.2
แสดงลักษณะผิวถนนที่แคบ การเข้าถึง
เป็นไปด้วยความยากลำบาก
(ที่มา : จากการสำรวจ)

ภาพที่ 5.3 แสดงสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของท่าเรือข้ามฟากและจุดชมวิว
(ที่มา : จากการสำรวจ)

บริเวณบันไดท่าเรือที่มีการชำรุด

ศาลาจุดชมวิว

การแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

เนื่องจากท่าเรือมีความสำคัญในระดับท้องถิ่น และเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง การปรับปรุงท่าเรือและอาคารกำลังอยู่ในช่วงดำเนินการของเทศบาลเมือง ภายใต้ความร่วมมือของการท่องเที่ยว และกระทรวงมหาดไทย

- จุดชมวิวดำน้ำท่าเสด็จ

จุดชมวิวเป็นส่วนหนึ่งของอาคารท่าเรือบริเวณท่าเสด็จ มีลักษณะเป็นชานเปิดโล่งเป็นคอนกรีต เนื้อที่ประมาณ 30-40 ตารางเมตร เป็นจุดชมทิวทัศน์ริมแม่น้ำโขงของนักท่องเที่ยว เพื่อชมบรรยากาศของผู้โดยสารข้ามฟากระหว่างไทยและ สปป.ลาว

สภาพปัญหา

มีเนื้อที่แคบ ขาดความสะดวกและไม่สะอาด ไม่มีสถานที่นั่งพักผ่อน และไม่มีสถานที่หลบแดด หลบฝน

การแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

ทางเทศบาลเมืองหนองคายมีนโยบายจะปรับปรุงพร้อมๆ กับท่าเรือ โดยร่วมมือกับการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย และกระทรวงมหาดไทย

ความเป็นไปได้ในอนาคตบนแนวสันเขื่อนกันตลิ่งพัง หากมีการปรับพื้นที่ให้มีความมรืน สามารถใช้เป็นจุดชมวิวและสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยว และผู้คนในท้องถิ่นได้เพิ่มขึ้น

3) ปัญหาการพัฒนาด้านบริการ

ในอดีต การผ่านด่านเข้าออกบริเวณเชิงสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ยังไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร โดยเฉพาะการใช้บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Border pass) จะต้องดำเนินการแบบไปเข้าเย็นกลับ ซึ่งถ้ากลับไม่ทันในเวลาที่กำหนด จะต้องเสียค่าปรับและทำเรื่องขอค้ำคืนใน สปป.ลาวในแต่ละวัน หรือทำเรื่องระงับการพำนักอยู่โดยอาศัยหนังสือเดินทาง และถ้าเป็นการผ่านแดนแบบใช้หนังสือเดินทาง จะต้องขอวีซ่าเข้า สปป.ลาว ซึ่งมีขั้นตอนค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อนมาก โดยที่ทางฝั่งไทยต้องมีนโยบายผ่อนปรนตาม สปป.ลาว แต่ในปัจจุบัน สปป.ลาวมีนโยบายเปิดประเทศมากขึ้น กว่าในอดีต การทำเรื่องขอบัตรผ่านแดนจากฝั่งไทยสามารถพำนักอยู่ในฝั่งลาวได้ถึง 2 คืน 3 วัน แต่จะต้องมีการระบุในบัตรผ่านแดนอย่างชัดเจน อีกทั้งขั้นตอนต่างๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนในอดีต

เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในอนาคตควรดำเนินการให้มีการตั้งสถานกงสุลลาว เวียดนาม และจีน ในเมืองหนองคาย โดยในปัจจุบันสถานกงสุลลาวได้เปิดทำการแล้วที่ จ.อุดรธานี นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนของสองประเทศ

4) ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง

ถนนและทางเท้าในเมืองหนองคาย นับเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพความเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการดำเนินการแก้ไข เพื่อให้มีความสะดวกในการสัญจร

สภาพปัญหา

- ถนนแก้ววรุฒิ มีปัญหาในด้านสภาพผิวถนนไม่เรียบ ขาดการเชื่อมโยงโดยตรงกับสะพานมิตรภาพไทย-ลาว เพราะเป็นถนนที่เป็นที่ตั้งของ โรงแรม เกสต์เฮาส์ มากกว่าถนนสายอื่นๆ
- ถนนมีชัย มีปัญหาด้านถนนแคบ คือมีขนาดไม่ถึง 2 ช่องทางจราจร รถบัสขนาดใหญ่ไม่สามารถวิ่งสวนทางได้อย่างสะดวก อีกทั้งยังเป็นถนนสายสำคัญที่มุ่งสู่ตลาดอินโดจีนท่าเสด็จ
- ถนนเลียบโขง มีปัญหาผิวถนนแคบ คือมีเพียงหนึ่งช่องทางจราจร รถบัสขนาดใหญ่ไม่สามารถวิ่งสวนทางได้ ก่อให้เกิดการจราจรติดขัด รวมถึงปัญหาการรुक้าของร้านค้า หาบเร่ แผงลอย ในชวงหน้าเทศกาลทำให้ถนนสายดังกล่าวมีความแออัดเพิ่มมากขึ้น
- ถนนประจักษ์ มีปัญหาการจราจรติดในบางช่วงเวลา เพราะเป็นถนนสายสำคัญในย่านธุรกิจและการพาณิชย์ ได้แก่ ธนาคาร ตลาดสด คลินิก โรงพยาบาล และมีบางช่วงของถนนที่ผิวทางไม่เรียบ

แนวทางที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

- ปรับปรุงเส้นทางเชื่อมโยงบริเวณเมืองหนองคายกับอำเภออื่น ให้อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัยในการสัญจร ตลอดจนปรับปรุงป้ายบอกทางให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะถนนหนองคาย-ท่าบ่อ จากการสำรวจพบว่ามีความจราจรขำรุงมาก ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด
- ปรับปรุงแนวถนนที่เชื่อมการคมนาคมกับสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ เพราะถนนสายดังกล่าวเป็นถนนที่ประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวใช้เดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตเมืองและสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ในปัจจุบันสภาพผิวถนนขำรุงมาก และในอนาคตแนวถนนดังกล่าวจะมีการจราจรขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากเป็นทางเชื่อมระหว่างเมืองหนองคายและสะพานมิตรภาพไทย-ลาวที่ใกล้ที่สุด

5) ปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สืบเนื่องมาจากหนองคายมีสภาพเป็นเมืองหน้าด่าน ที่มีชาวไทยและชาวต่างประเทศผ่านไป-มาอยู่เสมอ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นตัวจักรที่สำคัญส่วนหนึ่ง ในการรองรับการเจริญเติบโตดังกล่าว รวมถึงการท่องเที่ยวชายแดนควบคู่กันไปด้วย จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สภาพปัญหา

- บุคลากรในท้องถิ่นขาดทักษะ ในด้านบริการที่ได้มาตรฐาน และขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง

- ขาดบุคลากรในท้องถิ่น ที่มีความสามารถ โดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคลากรนอกพื้นที่เข้ามาทำงานดังกล่าว

เพื่อให้เมืองหนองคายสามารถรองรับการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวชายแดน ที่มีผู้มาเยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและต่างประเทศผ่านไปมาอยู่เสมอ จึงควรมีการปรับปรุงและเสริมสร้างบุคลากรในด้านต่างๆ ดังนี้

การแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

- ปรับปรุงมาตรฐานในการให้บริการการท่องเที่ยว โดยพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริการการท่องเที่ยว พนักงานโรงแรมหรือกิจการที่พิกประเภทอื่นๆ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งภายในเมืองหนองคายมาตรฐานของโรงแรมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นนโยบายส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรให้มีการจัดอบรมและให้ความรู้แก่ชุมชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ฟื้นฟู และอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ โดยการอนุรักษ์หัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การทอผ้าพื้นเมือง การจัดทำเครื่องมือจับสัตว์น้ำในลำน้ำโขง การประดิษฐ์สินค้าพื้นเมืองจากเศษวัสดุเหลือใช้ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยเสริมอาชีพ และความรู้ความสามารถในการจัดการธุรกิจให้แก่ชุมชนท้องถิ่น

6) ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์

แม้เมืองหนองคายจะเป็นเพียงแค่ทางผ่าน แดนของผู้คนมากมาย แต่ก็มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากน้อย โดยเฉพาะชาวต่างประเทศสนใจที่จะแวะเที่ยวชม แต่เนื่องจากหนองคายเป็นเมืองขนาดเล็ก ไม่ค่อยมีความสำคัญเทียบเท่าเมืองใหญ่ในอนุภาค เช่น อุดรธานี และขอนแก่น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้นักทัศนาจรและนักเดินทาง ตลอดจนอยู่เยียมเยือน ให้รู้จักหนองคายมากขึ้น

สภาพปัญหา

- ที่ตั้งของเมืองอยู่ใกล้เมืองใหญ่ เมืองหนองคายจึงไม่เป็นที่น่าสนใจมากนัก
- เมืองหนองคายขาดสิ่งดึงดูดใจ ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองอย่างแท้จริง
- บริการพื้นฐานภายในเมืองไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร
- สถานที่ท่องเที่ยวขาดการพัฒนาในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้แวะชม

อย่างไรก็ตาม เพื่อรองรับความต้องการของตลาดการท่องเที่ยว จึงควรพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเมืองหนองคาย โดยวิธีการดังต่อไปนี้

การแก้ไขปัญหาก็ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเมืองหนองคาย ให้เป็นที่รู้จักทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ โดยที่องค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะต้องร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการประชาสัมพันธ์เมืองหนองคาย โดยยึดหลักพื้นฐานที่ว่า การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องทำให้

- ก. ดึงดูดผู้เยี่ยมเยือนมาสู่หนองคาย
- ข. จูงใจให้ผู้เยี่ยมเยือนพักอยู่ในเมืองหนองคายนานที่สุด เท่าที่เป็นไปได้
- ค. จูงใจให้ผู้เยี่ยมเยือนกลับมาเยือนหนองคายอีก และบอกเล่าความประทับใจที่มีต่อหนองคาย

แก่ผู้อื่น

- การขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มที่มีคุณภาพมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ไปสู่ นักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวธรรมชาติและประวัติศาสตร์เชิงอนุรักษ์ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยวด้วย

- การสร้างวงจรการท่องเที่ยวของหนองคาย ให้เชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นให้มากขึ้น เพื่อขยายตลาดการท่องเที่ยวของเมืองหนองคาย ในลักษณะการจัดทำรายการนำเที่ยวร่วมกัน (Joint package tour) ที่สนับสนุนเกื้อกูลกันและกัน กับตลาดการท่องเที่ยวในกลุ่มอื่นๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ เช่น การร่วมมือกับกลุ่มประเทศในโครงการพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ และร่วมมือกับพื้นที่อื่นในเขตอำเภอใกล้เคียง ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น เส้นวงจรการท่องเที่ยวเชิงของ ของจังหวัดเชียงราย วงจรท่องเที่ยวจังหวัดเลย เป็นต้น

ในปัจจุบันตลาดการท่องเที่ยวของลาวมากกว่าร้อยละ 80 เป็นการท่องเที่ยวของคนไทยที่มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่

1. การได้ไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ (สปป.ลาว)
2. การได้จับจ่ายซื้อสินค้าอินโดจีน เครื่องเงินลาว สินค้าพื้นเมือง สมุนไพร และอาหาร แห่งของจีน และประเทศใกล้เคียง

แต่อย่างไรก็ตาม การให้การส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลลาวต่อกลุ่มนักลงทุนไทยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถสรุปออกมาเป็นนโยบายที่แน่นอนได้ จะกระทำได้แต่เพียงเริ่มต้นจากทางด้านฝั่งไทยเป็นหลักก่อน แล้วจึงจะสามารถเสนอนโยบายต่าง ๆ ตามแต่ทางฝั่ง สปป.ลาวจะเห็นชอบด้วย โครงการดังกล่าวจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

7) ปัญหาด้านการสาธารณสุข

สืบเนื่องมาจากการขยายตัวของเมืองหนองคายมีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยวชายแดน อันเป็นผลมาจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว รวมถึงการขยายตัวทางด้านอื่นๆ เป็นสาเหตุให้เกิดการพัฒนาสาธารณสุข เพื่อรองรับการขยายตัวดังกล่าว

สภาพปัญหา

- ขาดแคลนน้ำประปาในบางช่วงปี โดยเฉพาะหน้าแล้ง ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านลบต่อการท่องเที่ยวภายในเมืองหนองคาย
- โทรศัพท์สาธารณะ มีบริการไม่พอเพียงและไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญภายในเขตเทศบาล และบริเวณสะพานมิตรภาพไทย-ลาว

การดำเนินการแก้ปัญหา มาจนถึงปัจจุบัน

- น้ำประปา สาเหตุการขาดแคลนน้ำประปาเนื่องจาก มีแหล่งกักเก็บน้ำไม่พอเพียง แต่ไม่รุนแรงมากนัก ในอนาคตหากเมืองขยายตัวมากขึ้น การประปาเมืองหนองคายควรเพิ่มจำนวนแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้อย่างพอเพียง รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น
- ไฟฟ้า สืบเนื่องมาจาก สปป.ลาว สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ในปริมาณมหาศาล และประเทศไทยได้สั่งซื้อกระแสไฟฟ้างดังกล่าวเข้ามาใช้ในทันที โดยเฉพาะภาคอีสานตอนบนทุกจังหวัด ในระยะยาว สปป.ลาวมีนโยบายสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอีก 18 เขื่อน เพราะฉะนั้นปัญหาการขาดแคลนกระแสไฟฟ้าในอนาคต มีความเป็นไปได้น้อย เพราะ สปป.ลาวสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ ในปริมาณที่พอเพียงแก่ความต้องการ
- โทรศัพท์ สาเหตุที่บริการไม่พอเพียงและไม่ทั่วถึง เนื่องจากรัฐต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง ในอนาคตองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีนโยบายขยายเลขหมายครอบคลุมพื้นที่ในเขตเมืองหนองคาย สาเหตุเพราะนอกจากเมืองหนองคายจะทวีความสำคัญทางด้านความเป็นเมืองชายแดนมากขึ้นแล้ว

การจัดให้เมืองหนองคายมีโทรศัพท์อย่างทั่วถึง ยังเป็นการเพิ่มผลประโยชน์ในการติดต่อด้านธุรกิจมากขึ้น ก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจตามไปด้วย ซึ่งจะเป็นผลดีต่อภาพเศรษฐกิจโดยรวม

5.4 สรุปปัจจัยส่งเสริมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองหนองคาย

1. ด้านที่ตั้ง เป็นจังหวัดชายแดนซึ่งเป็นจุดเปิดที่สำคัญ ระหว่างไทยกับประเทศอินโดจีน โดยผ่านสะพานมิตรภาพไทยลาว มีแม่น้ำโขงเป็นแนวเขตแดน
2. เป็นเมืองชายแดนติด สปป.ลาว และมีความสัมพันธ์กันมาช้านาน ซึ่งรัฐบาลควรจะมีนโยบายในการพัฒนาเป็นพิเศษมากกว่าจังหวัดอื่นๆ โดยทั่วไป
3. ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมและประเพณี เชื้อต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างไทยและ สปป.ลาว
4. สามารถนำเอาความสำคัญทางกายภาพของแม่น้ำโขง และ สปป.ลาว ตลอดจนวัฒนธรรมท้องถิ่นของ สปป.ลาว มาร่วมใช้ในการพัฒนา

5.5 ข้อจำกัดและโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองหนองคายในอนาคต

ก. ข้อจำกัด

- การเป็นเมืองชายแดนของเมืองหนองคาย ทำให้มีสภาพเป็นจุดแรกและจุดสุดท้ายของประเทศไทย ซึ่งเปรียบเสมือนทางผ่านของนักท่องเที่ยวที่ข้ามไป-มาระหว่างไทยและ สปป.ลาว ทำให้เมืองหนองคายไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้แวะค้างคืนได้
- สภาพภูมิประเทศที่ทอดตัวยาวตามลำน้ำโขง ยังผลให้สถานที่ท่องเที่ยวอยู่ห่างไกลจากเขตชุมชน ทำให้การเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวต้องใช้งบประมาณและการลงทุนสูง
- เมืองหนองคายอยู่ใกล้กับเมืองหลักของอนุภาค คืออุดรธานีและขอนแก่น ทำให้ต้องเผชิญกับการแข่งขันในทุกๆ ด้านจากจังหวัดข้างเคียงได้ง่าย
- โครงการคมนาคมมายังได้รับการพัฒนาน้อย การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวบางพื้นที่ยังไม่มีความสะดวกและปลอดภัย

ข. ข้อได้เปรียบ

- ทางด้านกายภาพ ที่ตั้งของเมืองมีอาณาเขตติดต่อกับ สปป.ลาว ทำให้มีโอกาสนในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวชายแดน
- เป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชายแดนตลอดลำน้ำโขง จนถึงระดับภูมิภาค

ค. กลยุทธ์นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2540-2546

นอกเหนือจากปัจจัยต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีกลยุทธ์นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2540 -2546 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่เป็นตัวบอกถึงความเป็นไปได้ของ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนของเมืองหนองคาย มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่กับสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลักดันให้มีการดูแลรักษาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และความเป็นมรดกของชาติสืบไป

จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์การส่งเสริมและอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยว ควบคู่กับสิ่งแวดล้อม เป็นกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับความเป็นไปได้แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวชายแดนของเมืองหนองคาย

2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่น ให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาจากการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ตลอดจนสามารถร่วมกันดูแลรักษา แหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดี ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และสามารถให้ข้อมูลข่าวสาร การบริการ และให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในท้องถิ่นของตนได้

จะเห็นได้ว่าภายในเขตเมืองหนองคาย สามารถดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน ของประชาชนกับภาครัฐได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวหนองคายเพิ่มมากขึ้น

3. สนับสนุนการพัฒนาปัจจัย การให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วยโครงข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ ความเป็นไปได้มากในอนาคต เพราะคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น

4. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการพัฒนา และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายการคมนาคมขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้ เนื่องจากระบบการปกครองที่แตกต่างกันของสองประเทศ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้อย่างเสรี โดยฝ่ายไทยต้องผ่อนผันนโยบายตาม สปป.ลาว เสมอเรื่อยมา

5. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี มีความรักความหวงแหนและช่วยทำนุบำรุงทรัพยากรมรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความโอบอ้อมอารีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามสืบไป

6. ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

7. กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ พ.ศ.2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกวดขันด้วยมาตรฐานต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่อง ตลอดจนกำหนดบทลงโทษ แก่ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ หรือสร้างความเสื่อมโทรมให้แก่แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน จัดตั้งสถาบันหรือจัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

8. สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยว และจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศกระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มดุลการท่องเที่ยงให้มีมากขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

9. พิจารณาประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม ในลักษณะของการลงทุนร่วมทุน หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนเพื่อประโยชน์โดยรวมของชาติและองค์กร

10. รณรงค์โครงการรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. ประสานงานประชุม ปรึกษาหารือ ตั้งคณะทำงานร่วมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติกับหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม

12. ศึกษาและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และระบบติดตามสภาวะแวดล้อมและมลภาวะในแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศ

จากการประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาเมืองหนองคายให้เป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน ตลอดจนมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ของท้องถิ่น และโอกาสทางธุรกิจของภาคเอกชน เพื่อผลักดัน

ต้นให้จังหวัดหนองคายสามารถสร้างโอกาสในการพัฒนาและได้รับผลประโยชน์ในระยะยาว จึงควรมีการริเริ่มโครงการต่าง ๆ ดังนี้

ง. ข้อเสนอแนะสำคัญที่ควรดำเนินการ

จากการวิเคราะห์ศักยภาพและรวมไปถึงความเป็นไปได้ ในการพัฒนาให้ตรงตามวัตถุประสงค์และการเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมภายนอกและข้อจำกัดต่าง ๆ ของจังหวัดหนองคาย ทำให้สามารถวางกรอบและแนวทางการพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดน ดังต่อไปนี้

1.) แนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดน จังหวัดหนองคาย

การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การลงทุนไทยและลาว ที่คาดว่าจะมีการขยายตัวมากขึ้นแม้ว่าจะก่อประโยชน์อย่างมหาศาล ทั้งต่อประเทศไทยและลาวโดยส่วนรวมก็ตาม แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สามารถก่อผลลบต่อภาคธุรกิจการค้าในเขตตัวเมืองหนองคาย การท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งทางด้านที่พักแรม ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าที่ระลึกอินโดจีนที่ทำเสด็จ ธุรกิจแพขนานยนต์ เรือข้ามฟาก ฯลฯ ดังนั้นหากยังไม่มีการวางแผนและมาตรการเสริมเพิ่มเติมให้เหมาะสมแล้ว ยังเป็นการทำให้ธุรกิจดั้งเดิมในภูมิภาคได้รับผลกระทบด้านลบได้อีกด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการผลักดันให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดหนองคายขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต จากการเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมในพื้นที่ และสร้างโอกาสใหม่ในการพัฒนาให้กับพื้นที่ชายแดนที่อยู่ห่างไกล และมีต้นทุนในการประกอบการสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ
- เขตเศรษฐกิจพิเศษตามโครงการนี้ เป็นการกำหนดขึ้นจากสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงเฉพาะจุดพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการท้องถิ่นในฝั่งไทย ให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการในประเทศข้างเคียงได้
- ลักษณะของการดำเนินการ จะต้องเกื้อกูลต่อการพัฒนาความร่วมมือ เพื่อประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศซึ่งมีความเป็นไปได้มาก และระหว่างผู้ประกอบการภายในประเทศไทยด้วยตนเอง

เป้าหมายของโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดหนองคาย มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบด้านบวกต่อจังหวัดหนองคาย ดังนี้

- ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ระหว่างนครเวียงจันทน์และเขตเศรษฐกิจพิเศษ (หนองคาย)

- รักษาระดับรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคายให้ได้ในระยะสั้น และสามารถได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวไทย - ลาว ไม่น้อยกว่านครเวียงจันทน์
- ก่อให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาฝีมือแรงงาน การศึกษา และการสาธารณสุข ของพื้นที่สองฝั่งโขงอย่างเป็นรูปธรรม
- พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวในเขตเศรษฐกิจให้เกิดเอกลักษณ์ ที่แข่งขันได้ ทั้งในรูปของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมของจังหวัด และการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ตลอดจนการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ท่องเที่ยว ในจังหวัดข้างเคียงให้มีศักยภาพที่แข่งขันได้อย่างแท้จริง โดยไม่ทำลายเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2.) แนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับการเป็นประตูการค้าอินโดจีน

อันมีสาเหตุมาจาก การก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แทนการคมนาคมทางน้ำ ที่เคยมีตั้งแต่ก่อน โดยอาศัยท่าเทียบเรือแพขนานยนต์ อย่างไรก็ตามสะพานมิตรภาพแห่งนี้มีส่วนช่วยให้การคมนาคม การค้าและการบริการ ตลอดจนการท่องเที่ยวระหว่างหนองคายและเวียงจันทน์ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว กว่าในอดีตมาก ทำให้หนองคายสามารถรองรับบทบาทเป็นประตูการค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เพราะฉะนั้นจึงเป็นสาเหตุสำคัญ ในการพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการเติบโตการท่องเที่ยวชายแดน และการใช้สะพานแห่งนี้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ การก่อสร้าง ก็ควรจะเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมที่ใช้กับสะพานดังกล่าว ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างสะดวก นอกเหนือจากการบำรุงรักษาตรวจสะพานแต่เพียงอย่างเดียว พอที่จะสรุปดังนี้

1. โครงการก่อตั้งศูนย์กลางการขนส่ง เพื่อรวบรวมเอาการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ ทั้งทางบกและทางน้ำเข้าด้วยกัน
2. การก่อสร้างถนนทางคู่ขนาน กับถนนสายเอเชีย 12 (A 12) เพื่อ รองรับปริมาณจราจรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. โครงการก่อตั้งศูนย์ขนส่งสินค้าและคลังสินค้า การให้บริการจอดพักรถบรรทุกสินค้า และขนถ่ายสินค้าจากคลังสินค้านี้ระหว่างประเทศ หน่วยงานท้องถิ่นอาจจะสนับสนุนให้ความสะดวกในการให้บริการรูปแบบต่าง ๆ ที่ต่อเนื่อง เช่น ปั๊มน้ำมันขนาดใหญ่ มีที่ จอดรถบรรทุกสินค้า ร้านอาหาร ร้านขายอะไหล่รถยนต์ ตู้ซ่อมรถ คลังสินค้าให้เช่า ฯลฯ
4. ปรับปรุง เสริมสร้างโครงข่ายถนน เพื่อให้ความสะดวกในการผ่านโดยกำหนดให้เป็น บริเวณควบคุมการจราจรเฉพาะ

จากการศึกษามาทั้งหมดพอที่จะสรุปได้ว่า การที่รัฐมีนโยบายเปิดประตูการค้าสู่อินโดจีน โดยมีสะพานมิตรภาพไทย - ลาว เป็นตัวเชื่อมนั้น ได้ส่งผลกระทบมากมายหลายด้านให้แก่จังหวัดหนองคาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ฯลฯ ที่หลังไหลเข้าสู่ประเทศลาว โดยมีหนองคายเป็นเมืองหน้าด่าน คอยรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับประเทศลาว และบทบาทการเป็นเมืองหน้า

ด้านหรือเมืองชายแดนของจังหวัดหนองคายนั้น จะต้องคอยรองรับสถานการณ์ทุก ๆ อย่างที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นการขยายตัวของชุมชน กิจกรรมการใช้ที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวและบริการ ฯลฯ อย่างไรก็ตามการที่หนองคายมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า หนองคายจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อรองรับการเติบโตที่เปลี่ยนแปลงไปทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ชายแดนซึ่งเกิดขึ้นจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - ลาว โดยตรง เพราะฉะนั้นผลจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้หนองคายต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวชายแดน ในทุก ๆ เรื่อง ดังที่กล่าวมาแล้ว จากเมืองหนองคายที่เคยสงบเงียบ มีการค้าขายกันริมฝั่งโขง ในวันนี้ก็เปลี่ยนแปลงไป ประเทศลาวที่เคยปิดประเทศในอดีต ก็เปิดตัวเองสู่โลกภายนอกอย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเตรียมพร้อมของหนองคายเพื่อรองรับการเติบโตการท่องเที่ยวชายแดน แต่กระนั้นก็ตาม ก็ยังยึดแนวทางพัฒนาให้มีความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของท้องถิ่น และคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาวที่จะนำมาสู่หนองคายในอนาคตอีกด้วย

3.) แนวทางการพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชายแดน

เนื่องจากที่ตั้งของจังหวัดหนองคายไม่เพียงแต่เป็นประตูการค้าการลงทุนกับประเทศอินโดจีน โดยเฉพาะประเทศลาว หากแต่ยังเป็นจุดเปิดทางด้านการท่องเที่ยวผ่านลาว เพื่อเชื่อมต่อ กับประเทศอื่น ๆ เช่น เวียดนาม และประเทศจีนตอนใต้ เพราะฉะนั้นแนวทางการพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ด้วยเหตุผลสนับสนุนดังนี้

- เพื่อเพิ่มศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด การพัฒนาเครือข่ายเส้นทางท่องเที่ยวในลำน้ำโขง และการท่องเที่ยวทางบกระหว่างหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ซึ่งจะช่วยสร้างทางเลือก และเพิ่มโอกาสในการรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างทันท่วงที โดยมีกิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญดังนี้

1. การปรับปรุงเส้นทางเลียบริมน้ำโขง และพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ในเขตเทศบาล เมือง โดยอาศัยความร่วมมือจากเทศบาลเมือง
2. การปรับปรุงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 จากอุดร - หนองคาย
3. การปรับปรุงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 211 จาก อ.ศรีเชียงใหม่ ปากชม เชียงคาน
4. การก่อสร้างท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ที่บริเวณภายในเขตเทศบาล เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในลำน้ำโขงของจังหวัดเลย ที่จะพัฒนาขึ้นที่อำเภอปากชม และเชียงคาน
5. การปรับปรุงการบริการและเพิ่มจำนวนเที่ยวของรถไฟ สายกรุงเทพ ฯ - หนองคาย ซึ่งจะ เป็นเส้นทางที่จังหวัดหนองคายจะได้รับประโยชน์มากที่สุด รวมไปถึงในอนาคตที่จะมีการก่อสร้างทางรถไฟ เชื่อมต่อไปยังนครเวียงจันทน์ของลาว

- เพื่อสร้างโอกาสในการท่องเที่ยว แม่นองคายจะเป็นแค่เพียงเมืองชายแดนเป็นทางผ่านไปสู่ประเทศลาว แต่ก็เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ เพราะฉะนั้น ควรจะมีการปรับปรุง ส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม ตลอดจน พัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพ ให้มีความสอดคล้อง มีบรรยากาศการผสมผสานระหว่างธรรมชาติ และวัฒนธรรมภายในท้องถิ่น ได้อย่างลงตัวท่ามกลางความประทับใจแก่ผู้มาเยือน

- เพื่อสร้างความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และผู้มาเยือน ให้เข้าพักค้างแรมในจังหวัด และสนับสนุนการลงทุนในกิจการโรงแรม และที่พักระดับกลาง และบริการสินทนากการด้านการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้ผู้มาเยือน พักแรมในจังหวัดมากขึ้น

เนื่องจากรัฐมีนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค และจังหวัดหนองคายอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 3 ที่มีโอกาสได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในกิจกรรมที่รัฐบาลประกาศให้การส่งเสริมแล้วรวม 160 ประเภท และจากนโยบายของรัฐดังกล่าว ในปัจจุบันจังหวัดหนองคายอยู่ในระหว่างการพิจารณา กำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน รวมไปถึงการกำหนดแผนลงทุนของจังหวัด มีความมุ่งหวังอย่างสำคัญที่ต้องการให้เกิดแนวทางการพัฒนาการลงทุน และโครงการลงทุนของภาคเอกชน ตามศักยภาพที่เป็นจริงแต่ละพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาดังนี้คือ

สาขาการท่องเที่ยว

- ศูนย์แสดงสินค้าและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง
 - บริการเดินเรือตามลุ่มน้ำโขง
 - ตลาดไนท์บาซาร์สินค้าอินโดจีน
 - พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ
 - ธุรกิจนำเที่ยว
- ฯลฯ

สาขาพาณิชยกรรมและการบริการ

- โรงแรม
- ร้านค้าสะดวกซื้อ/ฟาสต์ฟู้ด/ศูนย์อาหาร
- บ้านจัดสรร/ทาวเฮาส์/คอนโดมิเนียม
- อพาร์ทเมนต์ให้เช่า
- ห้างสรรพสินค้า
- โรงพยาบาลเอกชน
- คลังสินค้า
- ปั้มน้ำมัน
- สวนสนุกและสวนน้ำ

ฯลฯ

1. ศูนย์แสดงสินค้าและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

เนื่องจากที่ตั้งของจังหวัดหนองคายไม่เพียงแต่เป็นประตูทางการค้า การลงทุน กับประเทศอินโดจีนโดยเฉพาะประเทศลาว หากแต่ยังเป็นจุดเปิดทางด้านทางท่องเที่ยวผ่านลาว เชื่อมต่อกับประเทศอื่น ๆ รวมไปถึงดินแดนในแถบอินโดจีนอยู่ในสภาวะสงครามมาเป็นเวลากว่า 1 ศตวรรษ สันติภาพเริ่มมาเยือนประเทศแถบนี้ในช่วงไม่เกิน 10 ปี ที่ผ่านมา ทำให้ภูมิภาคส่วนนี้ เริ่มเป็นที่สนใจของนักเดินทางท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ โบราณสถาน และวัฒนธรรมประเพณี ความเป็นอยู่ท้องถิ่น แต่ทว่า แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ยังมีการพัฒนาไปได้ไม่มากนัก ศูนย์รวมความสนใจของนักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่เพียงไม่กี่แหล่ง โดยผ่านมาจากการบินบอกเล่า สารคดี และภาพถ่ายที่มีให้เห็นประปราย

ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของกลุ่มอินโดจีนยังมีการถ่ายทอดออกสู่โลกภายนอกน้อยมาก และมีแนวโน้มว่า อาจจะสูญสลายไปได้ในอนาคตอันใกล้ อันเนื่องมาจากกระแสวัฒนธรรมจากภายนอกที่รุนแรง และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง และจะรุกเข้าไปกลืนแทนที่วัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งไม่สามารถจะสู้กระแสวัฒนธรรมดังกล่าวได้ จากนโยบายเปิดประเทศของกลุ่มอินโดจีน

ศักยภาพและโอกาส

- ที่ตั้งของจังหวัด ไม่เพียงแต่เป็นประตูการค้าการลงทุนกับประเทศอินโดจีน หากแต่ยังเป็นจุดเปิดทางด้านทางท่องเที่ยวผ่านลาวเชื่อมต่อกับประเทศอื่น ๆ เช่น เวียดนาม และ ทางตอนใต้ของจีน
- เป็นจุดขายใหม่ทางด้านทางท่องเที่ยวชายแดน โดยเฉพาะซึ่งสามารถเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด และไม่ทำลายเอกลักษณ์ท้องถิ่น
- เมื่อมีการประชาสัมพันธ์อย่างเต็มความสามารถ จะเปรียบเสมือน "จุดเริ่มต้น" และ "จุดสุดท้าย" ของการเดินทางท่องเที่ยวอินโดจีน รวมไปถึงการเป็นแหล่ง รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับประเทศแถบลุ่มน้ำโขง
- สามารถใช้ศูนย์เป็นแหล่งสร้างกิจกรรมต่อเนื่องได้หลากหลายประเภท ซึ่งรวมไปถึงการริเริ่มที่จะสร้างโครงการต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันอันได้แก่ การจัด พิพิธภัณฑสถานน้ำจืด ฯลฯ

พื้นที่โครงการ

บริเวณเส้นทางเชื่อมสะพานมิตรภาพไทย - ลาว กับทางหลวงหมายเลข 2 หรือเส้นทางถนนที่ไม่ไกลจากสะพานมิตรภาพไทย - ลาว ในรัศมี 5 กิโลเมตร

ผลตอบแทน

จะใช้งบประมาณมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการ แต่ผลดีก็ก่อให้เกิดในระยะยาว คือ จังหวัดหนองคายสามารถมีศูนย์แสดงสินค้านี้ดังกล่าวเป็นจุดเด่นของจังหวัดเพิ่มขึ้น ในขณะที่จังหวัดใกล้เคียงยังไม่มี

และสามารถทำให้หนองคายมีโอกาสพัฒนาในด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไปได้ด้วย และเป็นการสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและข้อจำกัด

- การจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้าและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ครอบจะอยู่ใกล้เส้นทางมุ่งสู่ สปป.ลาว แต่อาจจะมีภารกิจทำไร่ที่ดินเกิดขึ้น เพราะแม้กระทั่งมีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย - ลาว เกิดขึ้นราคาที่ดินก็พุ่งสูงขึ้น อย่างเห็นได้ชัด
- การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในทุก ๆ ด้าน รวมถึงความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานภายใน
- หากมีการผลักดันแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โอกาสของการ จัดตั้งมีมากขึ้น

2. บริการเดินเรือตามลุ่มน้ำโขง

เส้นทางตามลุ่มน้ำโขง เป็นทรัพยากรที่สำคัญของหนองคาย และกำลังได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เนื่องจากมีทัศนียภาพสองฝั่งแม่น้ำที่มีความสวยงาม มีทิวเขาสูงริมฝั่งและอากาศบริสุทธิ์ ในปัจจุบันก็มีผู้ประกอบการภายในพื้นที่ส่วนหนึ่ง เริ่มเปิดกิจการล่องเรือพักผ่อนในลำน้ำโขงกันบ้างแล้ว และกำลังทยอยต่อเรือขนาด 70 - 100 คน เพิ่มขึ้นอีกหลายลำ เพื่อทำเป็นเรือสำราญพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก ในการท่องเที่ยวตามลำน้ำในช่วงสั้น ๆ

แม้ว่าการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - ลาว จะส่งผลกระทบต่อด้านการเดินทางตามลุ่มน้ำโขงเพื่อข้ามไปยังกรุงเวียงจันทน์ และเป็นที่เกรงกันว่า นักท่องเที่ยวที่จะข้ามไปฝั่งลาวอาจไม่จำเป็นต้องเดินทาง เข้ามาจังหวัดหนองคายอีก เพราะสามารถเดินทางโดยรถยนต์ได้ ดังนั้นจึงควรอนุรักษ์เส้นทางทางน้ำไว้ โดยมีการสร้างสรรค์ รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีทางเลือกหลากหลายขึ้น เช่น การเดินทางเข้าสู่เวียงจันทน์ โดยทางรถยนต์ หรือรถโดยสาร แล้วล่องเรือกลับจากเวียงจันทน์ (อยู่ตรงข้าม อ.ศรีเชียงใหม่) มายังหนองคายผลที่เกิดขึ้นนอกจากจะเสนอเส้นทางท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้นักท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการดึงนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเข้ามายังหนองคายได้อีกด้วย

ศักยภาพและโอกาส

- ภูมิทัศน์สองฝั่งลำน้ำโขงมีความสวยงาม แปลกตาแก่ผู้พบเห็น
- แม่น้ำโขงส่วนที่ติดกับจังหวัดหนองคาย
- มีคู่แข่งน้อย เป็นที่สนใจแก่ผู้พบเห็น

- จากการสำรวจเบื้องต้นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สรุปว่า นักท่องเที่ยว ให้ความสำคัญสนใจในพื้นที่บริเวณริมฝั่งโขงสูงมาก

พื้นที่โครงการ

ทำเทียบเรือและจุดประชาสัมพันธ์บริการล่องเรือตามลำน้ำโขง

ผลตอบแทน

เรือโดยสารขนาดต่าง ๆ แล้วแต่งบประมาณในการลงทุน พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกบนเรือ ลักษณะของเรือเป็นรูปแบบกึ่งเรือท่องเที่ยว แต่ใช้เพื่อการเดินทาง โดยจะต้องมีการก่อสร้างทำเทียบเรือที่กรุงเวียงจันทน์ (เป็นการลงทุนร่วมกับลาว) และปรับปรุงทำเทียบเรือ บริเวณท่าเสด็จ หรือสร้างทำเทียบเรือใหม่ บริเวณใกล้เคียงเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคต อีกทั้งยังสามารถผนวกเป็นส่วนหนึ่งของ แพ็คเก็จทัวร์ ประเทศลาว เพื่อสร้างความแตกต่างจากการท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมไปถึง สามารถดึงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคาย มาร่วมกันกับการล่องเรือ เช่น นมัสการหลวงพ่อบุญเหลือ วัดโพธิ์ชัย เยี่ยมชมศาลาแก้วกู่ หรือ จับจ่ายสินค้าอินโดจีนราคาถูกเมื่อกลับถึงฝั่ง หรือ ร่วมมือกับโรงแรม โดยเสนอส่วนลดสำหรับผู้เดินทางในเส้นทางนี้ ให้สามารถพักค้างคืนในราคาพิเศษ ฯลฯ

ปัญหาและข้อจำกัด

- ปัญหาร่องน้ำในช่วงฤดูแล้งมีการตื้นเขิน ต้องขุดลอกซึ่งอาจเกิดปัญหาในการ เจริญจากลง ขอความร่วมมือกับประเทศลาว

- ปัญหาการได้เปรียบเสียเปรียบของข้อตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย (ไทย - ลาว)
- ปัญหาการสร้าง ความมั่นใจและปลอดภัยในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว
- ปัญหาการประชาสัมพันธ์ไม่ทะลุเป้า ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่าที่คาดประมาณ
- ปัญหาภาคเอกชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ขาดการวางแผนส่งเสริมการขายร่วมกัน

ทั้งนี้ทั้งนั้นหน่วยงานท้องถิ่นจะต้องจัดระบบเดินรถที่เข้าสู่ตลาดท่าเสด็จเสียใหม่ โดยมีการกำหนดให้เป็นเส้นทางเฉพาะการเดินทาง (WALKING STREET) เพื่อเชื่อมกิจกรรมล่องเรือ เดินทางท่องเที่ยว เข้ากับการจับจ่ายสินค้ารวมไปถึงการเพิ่มจำนวนที่จอดรถของประชาชน หรือ นักท่องเที่ยวที่นำรถมาเอง หรือ รถการท่องเที่ยว

3. ตลาดไนท์บาซาร์สินค้าอินโดจีน

เนื่องจากหนองคายมีสินค้าอินโดจีนซึ่งเป็น สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาจับจ่ายซื้อของ อีกทั้งตลาดท่าเสด็จเอง ไม่มีความ แข็งแรง ทนทาน ต่อสภาพดินฟ้าอากาศ จัดสร้างให้เป็นสัดส่วนมีความ

สะดวก แก่บรรดาผู้มาเยือน และผู้ประกอบการรวมไปถึงการดูแลในเรื่องความสะดวก ความปลอดภัย ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เป็นไปอย่างง่ายดายยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาพ ประทับใจแก่ผู้มาเยือน รวมถึงกลายเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดไปโดยปริยาย

ศักยภาพและโอกาส

- เป็นแหล่งซื้อขายสินค้า อินโดจีน ซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว คือ บริเวณตลาดท่าเสด็จ ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาขึ้นมาได้
- ยังไม่มีโครงการประเภทเดียวกัน ในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง
- ที่ตั้งของจังหวัดเป็นประตูเปิดรับสินค้าจากอินโดจีนรอบด้าน รวมถึงเงินตอนใต้ พม่า
- นักท่องเที่ยวที่มาเยือน นิยมจับจ่ายซื้อสินค้า อินโดจีน เป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพักอาศัยอยู่ในจังหวัดยาวนานขึ้น

พื้นที่โครงการ

บริเวณตลาดท่าเสด็จ และบริเวณใกล้เคียง หรืออาจจะเป็นพื้นที่ริมโขงแห่งใหม่ ที่มีศักยภาพคล้าย ๆ ตลาดท่าเสด็จ อาจจะเป็นการพัฒนาตลาดท่าเสด็จเดิม หรือสร้างเป็นอาคารขนาดใหญ่เป็นตลาดไนท์บาซาร์

ผลตอบแทน

ขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้มาเยือน และขนาดของโครงการ แต่จะก่อให้เกิดผลดีในหลาย ๆ ด้านอันได้แก่ การสร้างรายได้เพิ่มขึ้นในระยะยาวของจังหวัดหนองคาย ผลพลอยได้จากการเก็บภาษีของท้องถิ่น เก็บได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และถ้าหากมีการประชาสัมพันธ์ และมีการขยายเวลาจำหน่ายสินค้าให้นานขึ้น จะทำให้เศรษฐกิจภายในจังหวัดขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย

ปัญหาและข้อจำกัด

- การก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ จะต้องใช้ความร่วมมือหลายฝ่าย
- ผู้ประกอบการเดิม อาจจะมีปัญหาไม่ยอมรับฟังความคิดเห็น
- หากมีการจัดสร้างจริง ๆ จะต้องมีการปรับปรุงขนาดใหญ่รวมถึง การดูแลในเรื่อง ความสะดวก ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมของพื้นที่เพิ่มขึ้น

4. พิพิธภัณฑสถานน้ำ

เนื่องจากแม่น้ำโขงเป็นแหล่งรวมสัตว์น้ำหลากหลายชนิด โดยเฉพาะปลาบึก ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลก และใหญ่ที่สุดในโลก รวมไปถึงพันธุ์ปลาชนิดต่าง ๆ ที่มีในลุ่มน้ำแถบข้างเคียง รวมถึงจะเป็น

การอนุรักษ์ และฟื้นฟูพันธุ์สัตว์น้ำหายากบางชนิด ที่พบเห็นได้ยาก ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ของนิสิต นักศึกษา ที่มีความสนใจตลอดจน นักท่องเที่ยว ประชาชนผู้มาเยือน

ศักยภาพและโอกาส

เป็นจุดที่น่าสนใจ ในการประชาสัมพันธ์จังหวัดหนองคาย เมืองชายแดนที่มีความหลากหลาย

- เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้แก่ประชาชน นิสิต นักเรียน นักศึกษา เด็ก และเยาวชน ทุกเพศทุกวัย
- สามารถที่จัดให้รวมอยู่ในโครงการต่อเนื่องของศูนย์แสดงสินค้าและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงได้

พื้นที่โครงการ

ในเขตผังเมืองรวมบริเวณติดริมฝั่งโขง หรือใกล้เคียงกับศูนย์แสดงสินค้าและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง

ผลตอบแทน

เป็นการคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาว รัฐต้องลงทุนกับภาคเอกชน จะช่วยแบ่งเบาภาระไปได้ สถานีทดลองและเพาะพันธุ์ปลา จะเป็นที่น่าสนใจของเกษตรกรผู้สนใจเลี้ยงปลาบึก หรือปลาอื่น ๆ ที่ทางสถานีเพาะพันธุ์ขึ้นมาได้ ส่งผลให้การบริโภคปลาน้ำโขง ได้รับความนิยมน่ารับประทาน เป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัดหนองคายให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและข้อจำกัด

- ในแง่ของธุรกิจจะเป็นไปได้ยาก ควรมีโครงการอื่นร่วมด้วย
- รัฐควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

5. ธุรกิจนำเที่ยวประเทศลาว

นักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากที่เดินทางเข้ามายังจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่มีจุดหมายอยู่ที่ สปป.ลาวจากสถิติของด่านตรวจคนเข้าเมืองหนองคาย พบว่ามีผู้เดินทางผ่านเข้าออกทางด้านสูงชันเรื่อย ๆ แม้ว่าลาวเองจะเพิ่งเปิดประเทศมาไม่นานนัก จึงเป็นแรงดึงดูดสำคัญให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สนใจเดินทางเข้าเยี่ยมชมภูมิประเทศโบราณสถาน ศาสนสถาน และวัฒนธรรมประเพณีของลาว โดยมีจังหวัดหนองคายเป็นตัวเชื่อม

ศักยภาพและโอกาส

- เป็นเมืองชายแดนอยู่ติดกับประเทศลาว โดยมีสะพานมิตรภาพไทย - ลาว เป็นตัวเชื่อม
- ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของประเทศลาว เป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว/ผู้มาเยือน
- ความสะดวกในการเดินทางข้ามฝั่ง จากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย - ลาว
- มีสันติภาพเกิดขึ้นในพื้นที่มากกว่าในอดีตที่ผ่านมา
- ค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก

พื้นที่โครงการ

ประเทศลาวและประเทศไทย ภายใต้ความร่วมมือ 2 ประเทศ โดยฝั่งไทยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง สามารถติดต่อได้สะดวก เช่น บริเวณตลาดท่าเสด็จ บริเวณใกล้สะพานมิตรภาพไทย - ลาว

ผลตอบแทน

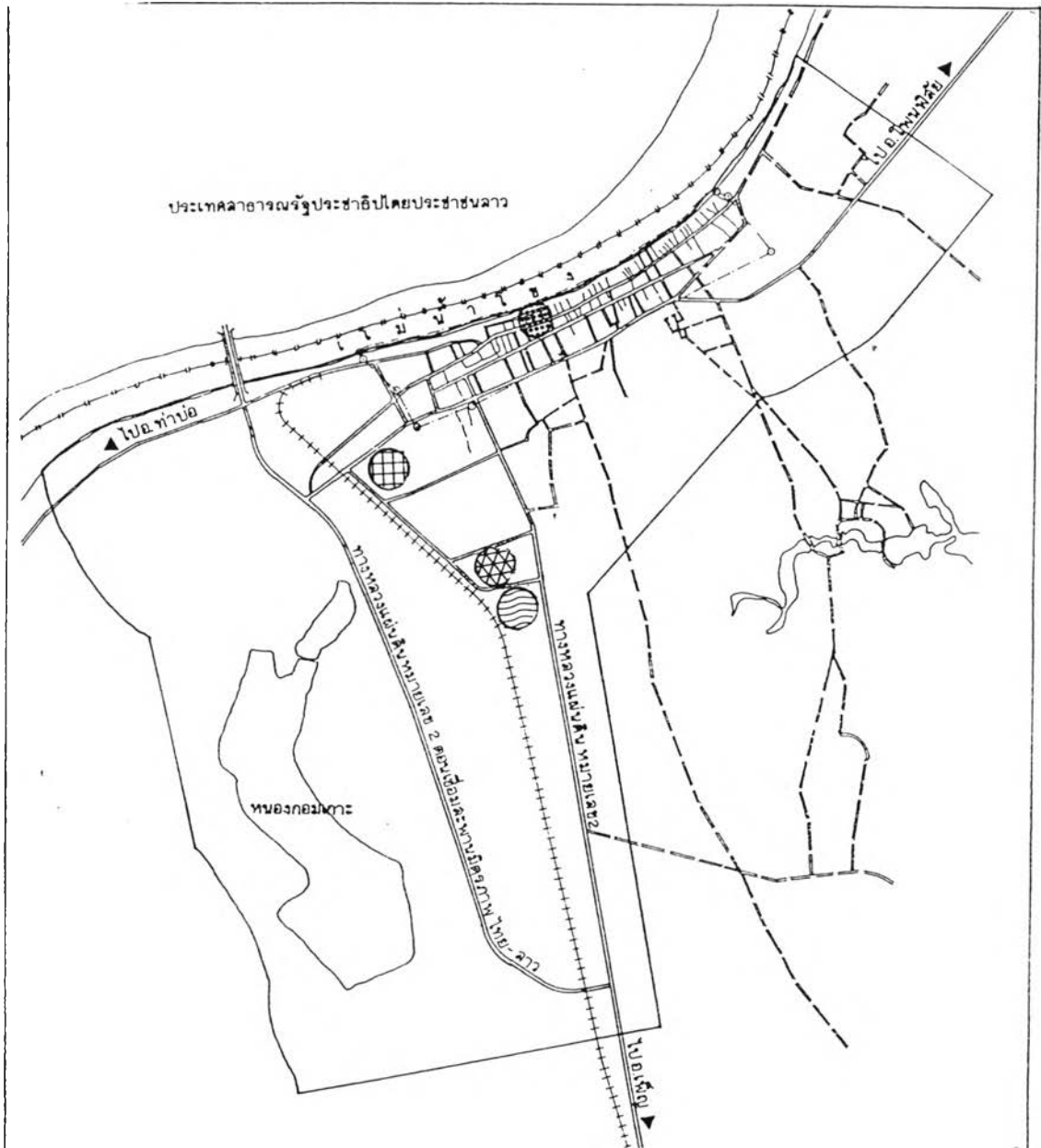
ก่อให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น และการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โรงเรียนหรือสถาบันฝึกวิชาการท่องเที่ยว

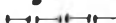

ปัญหาและข้อจำกัด

- การทำหนังสือผ่านแดนใช้ได้เพียงระยะเวลาภายใน 1 วัน และมีความยุ่งยาก
- การทำงานของด่านตรวจคนเข้าเมืองของไทยและลาว เวลาราชการไม่ตรงกัน
- การเปิดประเทศไปมาหาสู่กันระหว่างไทย - ลาว ไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบ อยู่หลายประการ
- การนำรถยนต์ - รถท่องเที่ยว เข้าไปฝั่งลาวค่อนข้างกระทำได้ยาก ควรจะมี นโยบายร่วมกัน ให้ต่างฝ่ายยืดหยุ่นระเบียบ วิธีการ นำรถเข้าเมือง โดยมีการตกลงสัญญาร่วมกัน

อย่างไรก็ตามในอนาคตอันใกล้ เอกชนไทยอาจจะริเริ่มเข้าไปเจรจาเพื่อพัฒนาโครงการร่วมลงทุนระหว่างหนองคาย - เวียงจันทน์ เพื่อเดินรถยนต์โดยสารระหว่าง 2 เมืองได้เป็นพิเศษ และหากการใช้บัตรผ่านแดนเป็นสิ่งที่ไม่มีความสำคัญวิธีการด่านตรวจคนเข้าเมือง คงลดความยุ่งยากลง เป็นผลมาจากการที่ลาวได้รับการประกาศเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อกรกฎาคม พ.ศ.2540 ที่ผ่านมา

แผนที่ 5.1 แสดงที่ตั้งของกิจกรรมสาขาการท่องเที่ยว

<p>การวางแผนพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการเติบโต การท่องเที่ยวชายแดน กรณีศึกษา:เมืองหนองคาย</p>	<p>แผนที่ 5.1</p>
<p>แสดง แนวทางการพัฒนา สาขาการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> ไนต์บราซาร์ ธุรกิจน้ำเที่ยว แล่ดงลึนค้ำ่วฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง พิพิธภัณฑลัด้ตัวน้ำ 	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> เขตประเทศ เขตเทศบาล เขตผังเมืองรวม ทางรถไฟ ทางหลวงแผ่นดิน ทางฉิวลกรัง หนอง บึง ละพาน
	<p>มาตราล่วน</p> <p>0 0.5 1 2 กม</p> <p>เหนือ </p>

ถ้าหากมีการจัดทัวร์ในรูปของแพ็คเกจทัวร์ เพื่อท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคายด้วยแล้ว จะยิ่งทำให้หนองคายได้รับผลประโยชน์ จากความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจในจังหวัด จะขยายตัวสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม เกสเฮาส์ ร้านอาหาร และร้านค้าเบ็ดเตล็ด ฯลฯ

ซึ่ง ณ ปัจจุบันบริเวณรอยต่อหนองคาย และสะพานมิตรภาพไทย - ลาว เส้นทางรถไฟสาย กรุงเทพฯ - หนองคาย ได้ทำการเชื่อมโยงจนถึงเชิงสะพานแล้ว และจะมีการต่อทางรถไฟจากสะพานนี้เชื่อม เส้นทางรถไฟเข้าไปถึงเวียงจันทน์ หรือต่อเลยขึ้นไปหลวงพระบาง โดยมีสถานีปลายทางที่ยูนิคทางตอนใต้ ของจีน เป็นเส้นทางที่ร้อยต่อกันตลอด นอกเหนือจากเส้นทางที่กำลังพัฒนา คือ สีเหลียมเศรษฐกิจ เชียงราย เชียงตุง เชียงรุ่ง และเชียงของ (หลวงพระบาง)

นั่นก็หมายถึงว่า นักท่องเที่ยวสามารถที่จะท่องเที่ยวไปในประเทศเพื่อนบ้าน สีเหลียมเศรษฐกิจ ไทย - ลาว - จีน - เวียดนาม ได้สะดวกเหมือนกับการทัวร์ในยุโรป โดยไม่ต้องใช้วีซ่า ไม่ต้องทำบัตรผ่านแดน แค่ประทับตราพาสปอร์ต ก็สามารถเดินทางข้ามประเทศได้ ยกเว้นพม่าและกัมพูชาสองประเทศเท่านั้น ที่ยังมีปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง ทำให้องค์การอาเซียนหรือที่จะรับเข้าเป็นประเทศสมาชิก

สาขาพาณิชย์กรรมและบริการ

1. โรงแรม/รีสอร์ท

ปัจจัยส่งเสริม

- การขยายตัวทางการค้าการลงทุนระหว่างไทย-ลาว ที่ยังคงมีขึ้นเรื่อย ๆ เป็น ผลทำให้มี นักธุรกิจทั้งชาวไทย - ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามายังจังหวัดหนองคายเพิ่มสูงขึ้น
- แนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่มีเพิ่มมากขึ้นมาจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพ
- ช่องว่างทางการตลาดในกิจการโรงแรมที่รองรับกลุ่มผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว นักธุรกิจระดับต่าง ๆ ฯลฯ
- ก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่จังหวัดหนองคาย โดยไม่สูญเสียโอกาสแก่จังหวัดใกล้เคียง จากการเปลี่ยน ไปของสภาวะแวดล้อม

ปัญหาและข้อจำกัด

- ราคาที่ดินที่เหมาะสมกับกิจการ ราคาสูงกว่าความเป็นจริง
- บุคลากรด้านการโรงแรมมีไม่มากนัก ยังขาดทักษะและความชำนาญ

2. ร้านค้าสะดวกซื้อ/ฟาสต์ฟู้ด

ปัจจัยส่งเสริม

- รองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจ ตลอดจนผู้มาเยือน โดยไม่ต้องพึ่งพียงจังหวัดใกล้เคียง
- เพิ่มการขยายตัวทางธุรกิจ ที่คาดว่าจะมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น เนื่องจากตลาดท้องถิ่นขยายตัวมากขึ้นและมีนักท่องเที่ยวประเภทที่เข้ามาแบบไม่พักค้างคืน เพิ่มจำนวนมากขึ้น
- เป็นโอกาสของจังหวัดหนองคาย เพราะมีวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ซึ่งก็คือ "ปลาในลำน้ำโขง" ซึ่งนำมาเป็นจุดประชาสัมพันธ์ได้

ปัญหาและข้อจำกัด

- การเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม
- การรักษาระดับมาตรฐานของ กิจการ ให้คงที่

3. บ้านจัดสรร/ทาว์เฮาส์/คอนโดมิเนียม

ปัจจัยส่งเสริม

- โอกาสขยายตัวทางธุรกิจการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ประกอบกับราคาที่ดินสูงมากขึ้น
- กลุ่มลูกค้าไม่จำกัดเฉพาะคนในพื้นที่ แต่ยังรวมไปถึง นักธุรกิจ นักลงทุน ที่เข้ามาทำงานภายในตัวจังหวัดและนักลงทุนที่เข้าไปยังประเทศลาว

ปัญหาและข้อจำกัด

- ลักษณะของพื้นที่ทอดยาวตามลำน้ำโขง เพราะฉะนั้นพื้นที่ที่เหมาะสมราคาที่ดินมีราคาสูง ทำให้ราคาของอสังหาริมทรัพย์ ดังกล่าว ราคาสูงขึ้นด้วย อาจจะทำให้กลุ่มเป้าหมายน้อยลง

4. อพาร์ทเมนต์ให้เช่า/หอพัก/ห้องเช่า

ปัจจัยส่งเสริม

- เป็นภาพรวมของการค้าการลงทุนของหนองคายในอนาคต ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างไทยและลาวโดยที่ลาวต้องการแรงงานมีฝีมือจากไทย และไทยต้องการแรงงานราคาถูก

จากฝั่งลาว และสะพานมิตรภาพแห่งนี้ เป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้เกิด การเคลื่อนย้ายดังกล่าว เป็นไปอย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น จึงก่อให้เกิดธุรกิจประเภทนี้ขึ้นมา

จากข้อมูลที่ลาวประกาศอนุญาตให้แรงงานไทยเข้าไปทำงานฝั่งลาว และมีการประมาณการว่าจะ มีแรงงานไทยข้ามไปทำงานฝั่งลาว ในธุรกิจประเภทต่าง ๆ โดยมีการคาดหมายว่า แรงงานไทย จะเลือกพำนักอยู่ฝั่งไทย (หนองคาย) เป็นหลัก

ปัญหาและข้อจำกัด

ความไม่แน่ของนโยบายประเทศลาว

ภาระค่าใช้จ่ายจากค่าผ่านแดนไปยังฝั่งลาว เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายแรงงาน จึงจำเป็น จะต้องมีการเจรจาตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่ายเป็นกรณีพิเศษ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

5. ห้างสรรพสินค้า

ปัจจัยส่งเสริม

- ยังไม่มีห้างสรรพสินค้าในจังหวัด มีเพียงบางโครงการที่มีการริเริ่มแต่ก็ล่าช้า
- กำลังซื้อของคนในเขตเมืองสูง รวมไปถึงนักท่องเที่ยว/ผู้มาเยือน
- รองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว
- พฤติกรรมการจับจ่ายสินค้าของคนในพื้นที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต คือ เน้นความสะดวกมากขึ้น และครบวงจรสามารถใช้เป็นสถานที่พักผ่อนของครอบครัวไปด้วยในตัว

ปัญหาและข้อจำกัด

- การแข่งขันที่รุนแรงของจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งใช้เวลาเดินทางไม่มากนัก

6. โรงพยาบาลเอกชน

ปัจจัยส่งเสริม

- ตลาดไม่จำกัดเฉพาะภายในพื้นที่ แต่ขยายไปยังเวียงจันทน์ ซึ่งประสบปัญหาการไม่พอเพียงและขาดความก้าวหน้าทางการแพทย์ของบริการสาธารณสุข
- สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ในสถานพยาบาลของรัฐค่อนข้างต่ำ ยังตอบสนองและรองรับผู้ป่วยได้ไม่เต็มที่
- ความสามารถในการบริการของโรงพยาบาลรัฐมีขีดจำกัด

- โรงพยาบาลเอกชนมีเพียงแห่งเดียว สามารถลงทุนเพิ่มได้อีก

ปัญหาและข้อจำกัด

- ต้นทุนค่าใช้จ่ายการดำเนินงานและเงินลงทุนค่อนข้างสูง
- บุคลากรทางการแพทย์มีจำกัด อาจจะต้องมีการเพิ่มค่าใช้จ่าย เพื่อดึงบุคลากรมาประจำ

7. คลังสินค้า

ปัจจัยส่งเสริม

- การขยายตัวของการค้าและการขนส่ง ส่งผลให้มีปริมาณสินค้าจำนวนมากผ่านเข้า - ออกระหว่างไทย - ลาว ทำให้ระบบพิธีการทางศุลกากร อาจไม่พร้อมที่จะรองรับ การผ่านข้ามแดนได้ทันกับความต้องการโอกาสทางธุรกิจ จากความเร่งด่วนในการเคลื่อนย้ายสินค้า แต่ไม่สามารถขนส่งไปได้ทั้งหมดในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้เกิดธุรกิจประเภทนี้ขึ้น
- เกิดธุรกิจเชื่อมโยง ซึ่งผู้ประกอบการคลังสินค้าอาจเป็นผู้ดำเนินการเอง เช่น บริการขนส่งสินค้า จากคลังสินค้าจากฝั่งไทยไปยังคลังสินค้าฝั่งลาว โดยรวมค่าจัดการด้านพิธีการทางศุลกากรเข้าไปกับค่าบริการเก็บรักษาสินค้า และค่าขนส่งระยะสั้น
- ความหนาแน่นของรถบรรทุกสินค้าที่รอบริเวณด่าน เพื่อข้ามไปฝั่งลาว

ปัญหาและข้อจำกัด

การจัดการพื้นที่ที่เหมาะสม

8. ปิมน้ำมัน

ปัจจัยส่งเสริม

- การขยายตัวทางด้านธุรกิจการค้า การขนส่ง และการท่องเที่ยวโดยเส้นทางบก ผ่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว
- การได้มาตรฐานของปิมน้ำมัน

ปัญหาและข้อจำกัด

- มีปิมน้ำมันเกิดขึ้นใหม่จำนวนมาก การแข่งขันรุนแรงภายในพื้นที่ และพื้นที่ข้างเคียง

5.6 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ในการสร้างแนวทางการพัฒนาและสร้างโอกาสให้แก่ชุมชนเมืองหนองคาย ให้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงในด้านการท่องเที่ยวชายแดน จะเกิดขึ้นได้ดีและสามารถสนองตอบนโยบายทุกๆ ด้านได้ก็ต่อเมื่อชุมชนท้องถิ่น เช่น กลุ่มผู้ประกอบการค้าชายชายแดน กลุ่มอาชีพสามล้อสกายแลป ผู้พักอาศัยในคุ้มต่างๆ เป็นต้น มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดน ซึ่งจะสามารถลดผลกระทบด้านต่างๆ ที่มีต่อชุมชนด้วย

การมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวของประชาชนในท้องถิ่น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรได้รับการดำเนินการ เพราะประชาชนเป็นเจ้าของพื้นที่ ในอันที่จะมีบทบาทร่วมกันดูแลและเสนอความคิดเห็น รวมถึงการดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข และสามารถเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว

หากชุมชนมีส่วนร่วมมาก หรือมีอำนาจเพียงพอในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนได้ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนมากขึ้น เป็นผลดีแก่ชุมชนเมืองหนองคายในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการในระยะแรก ทางภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยที่ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน จึงน่าจะเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง ที่ช่วยลดปัญหาความไม่ลงตัวของทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าว

อนึ่ง ในการศึกษาครั้งถัดไป นอกจากจะให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนอย่างแท้จริงแล้ว การเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวสองฝั่งโขง โดยมีหนองคายเป็นจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะจะก่อให้เกิดวงจรการท่องเที่ยวชายแดน ในอนุภาคลุ่มน้ำโขงเป็นแห่งแรก ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบอีกหลายๆ ด้านตามมา รวมถึงตัวเมืองหนองคาย จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาครั้งต่อไป